

Factsheet Economische groei

Inleiding

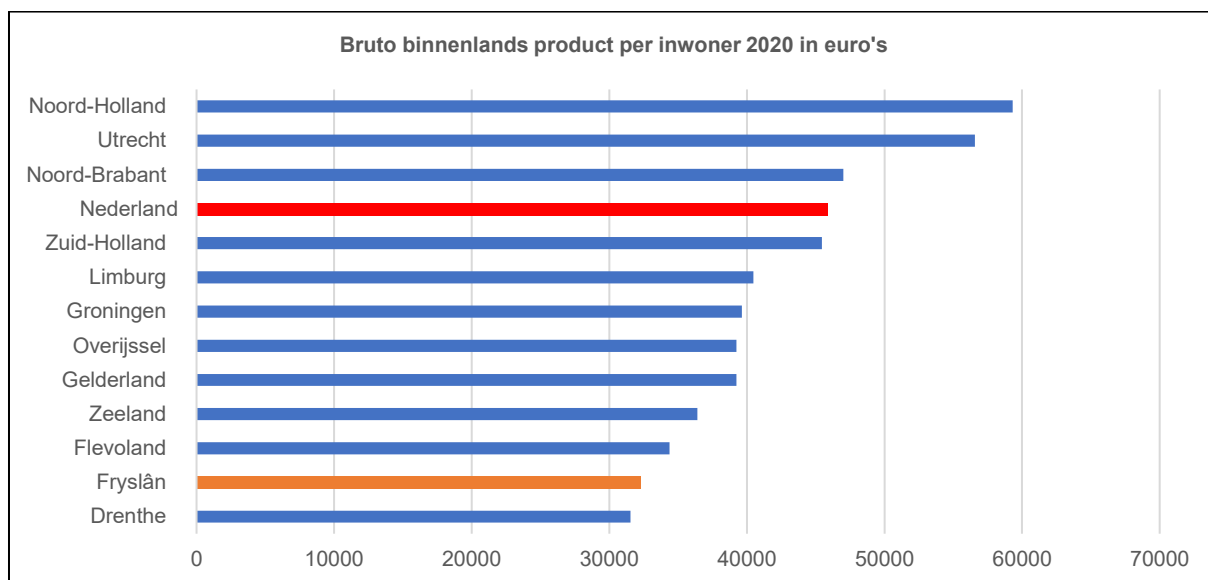
De economische groei is een belangrijke maatstaf voor de toestand van de economie. Economische groei is de groei van het Bruto Binnenlandse Product (BBP). Het BBP is de indicator die de omvang van de totale economie weergeeft. Het geeft de totale toegevoegde waarde weer van alle in een regio of land geproduceerde goederen en diensten. Het Bruto Regionale Product (BRP) is de regionale variant van het bruto binnenlands product. Het bruto regionaal product per inwoner is het BRP gedeeld door het totaal aantal inwoners van de regio. De CBS cijfers over het BRP van 2020 en 2021 hebben nog een voorlopig karakter en ook zijn de cijfers van 2021 nog niet volledig beschikbaar. In de regel verandert er niet zoveel meer aan voorlopige cijfers van het CBS, maar in de afgelopen jaren is dit bij het BRP wel gebeurd.

Laatste wijziging: 13-07-2022

Highlights

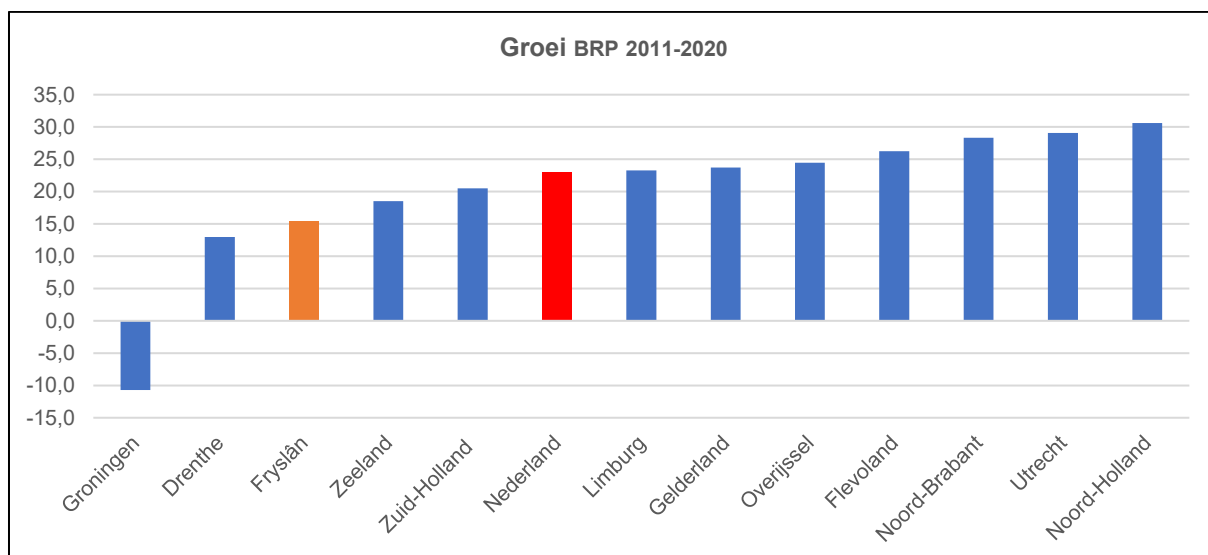
- De totale omvang van de Friese economie (Het Friese Bruto Regionaal Product) bedroeg in 2020 volgens het voorlopige cijfers van het CBS bijna 21 miljard euro. Hiermee draagt Fryslân 2,6% bij aan het Bruto Binnenlandse Product van Nederland.
- Voorlopige cijfers van het CBS geven een groei van circa 4,2% van de Friese economie in 2021.
- In de ontwikkeling van het BPP blijft Fryslân achter bij de Nederlandse groei als geheel. Tussen 2011-2020 groeide het BRP in Fryslân met 15,3%, tegenover een landelijke groei van 23%.
- Over het algemeen ligt de Friese economische groei lager dan landelijk en is de totale economische waarde uitgedrukt in BRP de afgelopen 10 jaar een stuk minder sterk gegroeid dan landelijk. Dit maakt dat Fryslân structureel achterloopt qua economische ontwikkeling en het gat ten opzichte van andere provincies en het landelijk gemiddelde groter wordt.

Economische groei en Bruto Regionaal Product

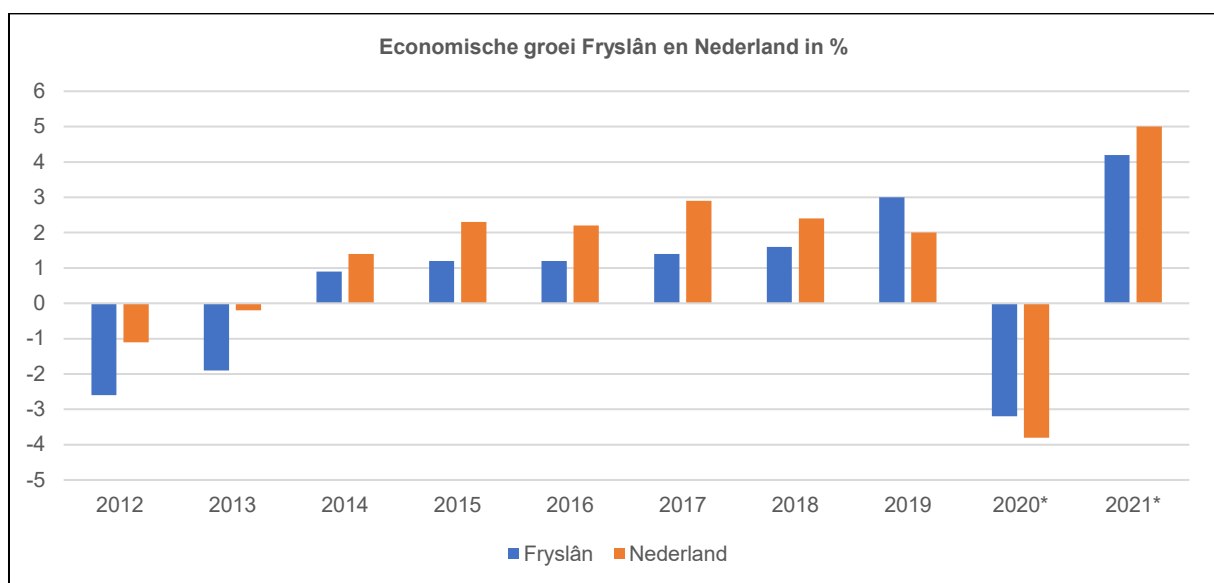
Figuur 1: BRP per inwoner per provincie 2020 (voorlopige cijfer). Bron: CBS

De totale omvang van de Friese economie bedroeg in 2020 (voorlopig cijfer) bijna 21 miljard euro. Hiermee draagt Fryslân 2,6% bij aan het Bruto Binnenlandse Product van Nederland. Omgerekend per inwoner is dat €32.300 versus €45.800 landelijk. Alleen in de provincie Drenthe ligt het BRP per inwoner lager dan in Fryslân. De provincies Noord-Holland en Utrecht tellen met afstand het hoogste BRP per inwoner van Nederland.

Figuur 2: Groei BRP provincies 2011-2020. Bron CBS.

Ook qua ontwikkeling van het BPP blijft Fryslân achter bij de meeste andere provincies en het landelijk gemiddelde. In de periode 2011-2020 groeide het BRP in Fryslân met 15,3%, tegenover een landelijke toename van 23%. Met een groei van 13% in Drenthe en als gevolg van de afbouw van gaswinning zelfs een daling van 10,7% in Groningen, loopt Noord-Nederland hiermee achterop bij de landelijke ontwikkeling. In de publicatie 'De stand van het Noorden' (E&E advies in samenwerking met de RUG) wordt de Noord-Nederlandse sectorstructuur als mede verklaring voor het relatief lage BBP van Noord-Nederland gegeven. Noord-Nederland heeft veel bedrijvigheid in sectoren met een relatief lage bruto toegevoegde waarde. Daarnaast is er een mix van regio specifieke factoren die bepalend zijn, zoals het vestigingsklimaat en het ondernemers ecosysteem, opleidingsniveau, kwaliteit van ondernemerschap en management, internationale oriëntatie en participatiegraad. De combinatie van de productiestructuur en regio specifieke kenmerken, zorgt er onder meer voor dat er op dezelfde soort activiteiten minder wordt verdiend (een lager verdienvermogen) en dat de economie van het Noorden anders reageert op conjuncturele ontwikkelingen: de economische groei van het Noorden komt ongeveer gelijk met de rest van Nederland tot stilstand bij laagconjunctuur, maar trekt gemiddeld twee jaar later aan dan de rest van Nederland bij hoogconjunctuur. De Noord-Nederlandse economie heeft daardoor in elke economische cyclus één tot twee jaren van economische groei minder. Dit alles bij elkaar opgeteld zorgt er voor dat het aandeel van Noord-Nederland binnen de Nederlandse economie gestaag daalt.

Figuur 3: Jaarlijkse economische groei Fryslân en Nederland. *voorlopige cijfers. Bron: CBS

Bovenstaande grafiek geeft de verschillen in volumemutaties (de procentuele verandering ten opzichte van het voorgaande jaar) van het Bruto Regionaal Product (BRP) weer. De Friese economie groeide in 2021, volgens voorlopige cijfers, met 4,2%. De landelijke economie groeide met 5% iets sterker. De groei in 2021 is vooral te danken aan het zeer krachtige economische herstel eind 2021 na de coronacrisis. De groei volgt op een krimpende economie in 2020. Volgens de voorlopige cijfers kromp de Friese economie in 2020 met 3,2% iets minder sterk dan landelijk (3,8%). De groei in 2019 was zelfs sterker dan landelijk. De krimp in 2020 is voor driekwart terug te voeren op de teruggelopen bestedingen van consumenten. Vooral aan diensten gaven consumenten minder uit. Ook de investeringen en het handelssaldo waren aanzienlijk lager dan een jaar eerder. De teruggelopen bestedingen van consumenten aan

diensten gingen samen met een ongekende krimp van de toegevoegde waarde in bedrijfstakken met veel intermenselijke contacten zoals de horeca, vervoer, recreatie, sport en cultuur.

De in verhouding iets positievere economische ontwikkeling in 2019 en 2020 in Fryslân ten opzichte van de landelijke ontwikkeling doen niet voorkomen dat de meerjarige economische ontwikkeling een minder positief beeld laat zien. Over het algemeen ligt de Friese economische groei lager dan landelijk en is de totale economische waarde uitgedrukt in BRP de afgelopen 10 jaar een stuk minder sterk gegroeid dan landelijk. Dit maakt dat Fryslân structureel achterloopt qua economische ontwikkeling en het gat ten opzichte van andere provincies en het landelijk gemiddelde groter wordt.

Het Centraal Planbureau (CPB) verwacht in haar raming van maart 2022 dit jaar landelijk een economische groei van 3,6%, waarna de groei in de jaren tot en met 2023 onder de 2% zal liggen. De oorlog in Oekraïne en de energiecrisis maken dat economische ramingen een grote mate van onzekerheid bevatten.

Bronvermelding en meer informatie

- *Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS)*
- *Centraal Planbureau (CPB)*
- *De Nederlandsche Bank (DNB)*
- *Publicatie [De Stand van het Noorden](#) (RUG, E&E advies)*
- *Publicatie [Economische Barometer Noord-Nederland](#) (Provincies)*